



LAPPEENRANNAN JOUKKOLIIKENNE 2020

Lappeenrannan kaupungin
joukkoliikennepoliittinen ohjelma



Sisällys

Esipuhe	3
Johdanto	4
Lappeenrannan joukkoliikenteen visio 2020	4
Strategiset päämäärät 2020	4
Strategiset päämäärät 2020	5
Yhteiskunnalliset vaikutukset: Elinympäristö turvallisemmaksi ja terveellisemmäksi	6
Asiakkuuden hallinta ja palvelukyky: Henkilö- ja joukkoliikennepalvelujen käyttö helpommaksi	8
Talous: Joukkoliikennepalvelujen taso vastaa kysyntää	10
Osaaminen, uudistuminen ja työkyky: Joukkoliikenne positiiviseen nosteeseen	12
Prosessit ja rakenteet: Tavoitteiden toteuttaminen kustannustehokkaasti	14
Lappeenrannan joukkoliikennepolitiikka	16
Palvelutason määrittely alueittain	16
Kilpailutusstrategia	18
Taksa- ja lippupolitiikka	19
Haja-asutusalueiden ostoliikenne	19
Joukkoliikenteen määrärahat	19
Liikenteen ympäristövaikutukset	19
Joukkoliikenteen kehittäminen	19
Vuosittainen seuranta	19



Esipuhe

Lappeenrannan joukkoliikennepoliittinen ohjelma ohjaa joukkoliikenteen kehittämistyötä Lappeenrannan kaupungin alueella vuoteen 2020 saakka. Ohjelmassa määritellään lappeenrantalaisen joukkoliikennepoliittikan peruslinjat, muun muassa:

- joukkoliikenteen palvelutasotavoitteet ja -alueet,
- lipputuote- ja tariffipoliittikka,
- määrärahojen taso lipputuen, joukkoliikennettä tukevan infrastruktuurin ja kehityshankkeiden osalta sekä
- tavoitteet liikenteen ympäristövaikutusten osalta.

Joukkoliikennepoliittinen ohjelma sisältää Lappeenrannan joukkoliikenteen vision vuodelle 2020 sekä päämäärät, joilla asetetut tavoitteet saavutetaan.

Ohjelmatyön pohjaksi on kartoitettu aikaisemmat selvitykset. Joukkoliikenteen nykytila on selvitetty BSC-menetelmällä (balanced scorecard). Näkökulmina olivat yhteiskunnalliset vaikutukset, asiakkuuden hallinta ja palvelukyky, talous, osaaminen, uudistuminen ja työkyky sekä prosessit ja rakenteet.

Samojen näkökulmien pohjalta työssä määriteltiin visio vuodelle 2020 ja strategiset tavoitteet jäsennehtynä edellä mainittujen näkökulmien mukaisesti. Lisäksi kehitettiin sekä määrällisiä että laadullisia mittareita seurannan tueksi.

Visio määriteltiin kahdessa työpajassa, joihin osallistui laaja joukko joukkoliikenteen eri sidosryhmiä. Työn ohjausryhmä on kokoontunut kolme ja pienempi työryhmä neljä kertaa.

Johdanto

Visio kertoo, millainen Lappeenrannan kaupungin joukkoliikenteen halutaan olevan vuonna 2020. Siihen on kiteytetty strategian keskeisimmät viestit.

Maaliskuussa 2011 pidetyssä joukkoliikennepoliittisen ohjelman työpajassa Lappeenrannan joukkoliikenteen tulevaisuuden kehittämisen tärkeimmiksi asioiksi nousivat:

1. Joukkoliikenteen ja maankäytön yhdistely sekä vyöhykkeet, joissa kehitetään joukkoliikennettä.
2. Yhteistyön lisääminen eri hallintokuntien kuljetuksissa ja niiden ohjaaminen mahdollisuuksien mukaan avoimeen joukkoliikenteeseen.
3. Lippu- ja taksajärjestelmän kehittäminen (vyöhyke, satunnaiskäyttäjät).
4. Matkaketjut ja niiden huomioiminen aikatauluja rakennettaessa.
5. Keskeisten pysäkkien kehittäminen (mm aikatauluinformaatio)



Lappeenrannan joukkoliikenteen visio 2020

Joukkoliikenteen suosiota kasvatetaan. Asiakaspohjaa vahvistetaan eheyttämällä yhdyskuntarakennetta sekä suuntaamalla väestön kasvu ja uudisrakentaminen keskusta-alueille ja joukkoliikennevyöhykkeelle.

Palveluja parannetaan lisäämällä nopeaa, erityisesti työmatkoille soveltuvaa tarjontaa, kehittämällä liityntä- ja vaihtoyhteyksiä, parantamalla keskeisempiä pysäkkejä ja säilyttämällä matkustamisen hinta edullisena.

Kaupungin lakisääteisiä kuljetuksia järkeistetään ja ohjataan mahdollisimman laajasti joukkoliikenteeseen.

Strategiset päämäärät 2020

Strategiset päämäärät täsmentävät visiota ja kertovat tulevaisuuden suhteen tehdyistä valinnoista. Ne ilmaisevat, millainen Lappeenrannan joukkoliikenne on vuonna 2020, kun strategia on toteutunut. Visio ja strategiset päämäärät kertovat yhdessä strategian olennaisen sisällön.

YHTEISKUNNALLISET VAIKUTUKSET

Elinympäristö turvallisemmaksi ja terveellisemmäksi.

1. Joukkoliikenteen kysyntää kasvatetaan
2. Palveluliikenteellä tuetaan kotona asumista
3. Liikenteen päästöjä vähennetään

ASIAKKUUDEN HALLINTA JA PALVELUKYKY

Henkilö- ja joukkoliikennepalvelujen käyttö helpommaksi.

4. Asiakaspalvelun laatua kehitetään
5. Toteutetaan joukkoliikenteen kehittämishankkeita ja vastataan tuleviin kehittämishaasteisiin
6. Varmistetaan sujuvat matkaketjut

TALOUS

Joukkoliikennepalvelujen taso vastaa kysyntää.

7. Kaupungin rahankäyttö joukkoliikenteeseen ja muihin henkilökuljetuksiin optimoidaan
8. Oikeudenmukaisella taksapolitiikalla vastataan eri asiakasryhmien tarpeisiin
9. Tavoitteiden toteutuminen varmistetaan riittävällä rahoituksella

OSAAMINEN, UUDISTUMINEN JA TYÖKYKY

Joukkoliikenne positiiviseen nosteeseen.

10. Asiakaspalvelun tasoa parannetaan (liikennöitsijät, Matkahuolto, neuvonta)
11. Kaluston laatua ja toimintavarmuutta parannetaan
12. Kaupungin tuottamilla palveluilla tuetaan liikennöitsijöitä laadukkaiden palvelujen tuottamisessa (pysäkit, talvikunnossapito, joukkoliikennesivut ja info)

PROSESSIT JA RAKENTEET

Tavoitteiden toteuttaminen kustannustehokkaasti.

13. Liikenteen hankintaprosessit toteutetaan siten, että aito kilpailu toteutuu ja palveluntuottajien osaaminen sekä innovaatiot hyödynnetään
14. Päätöksentekoa tuetaan tehokkaalla seurannalla ja raportoinnilla
15. Alaa kehitetään johdonmukaisesti

1



YHTEISKUNNALLISET VAIKUTUKSET

Elinympäristö turvallisemmaksi ja terveellisemmäksi

ASIAKKUUDEN HALLINTA JA PALVELUKYKY

Henkilö- ja joukkoliikennepalvelujen käyttö helpommaksi

TALOUS

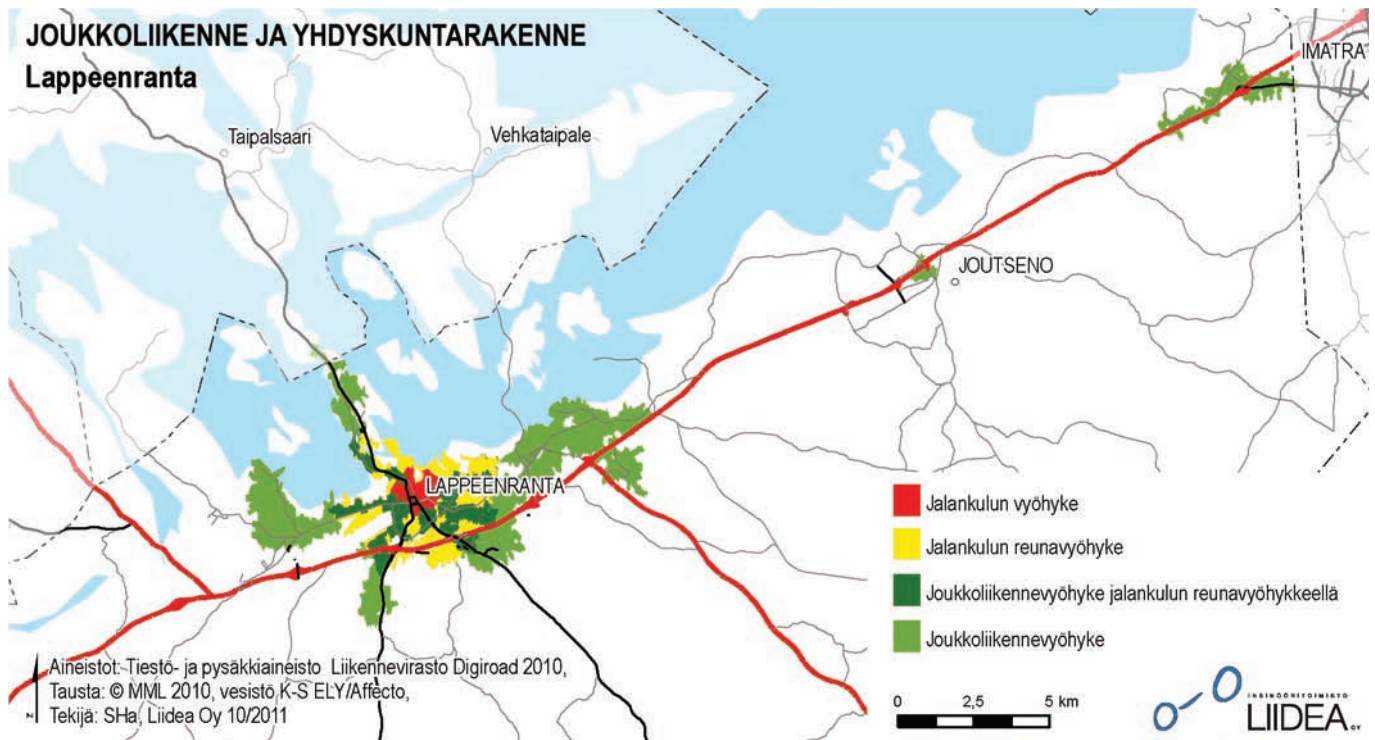
Joukkoliikennepalvelujen taso vastaa kysyntää

OSAAMINEN, UUDISTUMINEN JA TYÖKYKY

Joukkoliikenne positiiviseen nosteeseen

PROSESSIT JA RAKENTEET

Tavoitteiden toteuttaminen kustannustehokkaasti



Joukkoliikenteen kysyntää kasvatetaan

Joukkoliikenteen kysyntää kasvatetaan maankäytön suunnittelun keinoin. Yhdyskuntarakennetta eheytetään täydentämällä jalankulku- ja joukkoliikennevyöhykkeiden olemassa olevaa asutusta, jolloin uudet asukkaat sijoittuvat nykyisten palvelujen piiriin. Uudet asuntoalueet sijoitetaan siten, että ne voidaan liittää joukkoliikennevyöhykkeeseen.

Mittarit:

- Kokonaismatkustajamäärä
- Joukkoliikennematkojen määrä asukasta kohden
- Autoistumisaste
- Joukkoliikennevyöhykkeellä asuvien määrä
- Joukkoliikennematkojen määrä joukkoliikennevyöhykkeellä asuvaa asukasta kohden
- Jalankulku- ja joukkoliikennevyöhykkeille sijoittuvan rakennusoikeuden osuus vuoden aikana asemakaavoitusta rakennusoikeudesta

Palveluliikenteellä tuetaan kotona asumista

Ikäihmisten elämänlaadun lisäksi myös kaupungin talouden kannalta on tavoiteltavaa, että kansalaiset voivat asua kotonaan mahdollisimman pitkään. Toimiva palveluliikenne mahdollistaa itsenäisen liikkumisen entistä pidempään ja vähentää tarvetta kalliisiin erityiskuljetuksiin.

Mittarit:

- Vuosittain ajettut linjakilometrit
- Palveluliikennematkojen määrä ajettua vuoroa kohden
- Kokonaismatkustajamäärä
- Palveluliikenteessä ajettujen sosiaalihuollon matkojen lukumäärä

Liikenteen päästöjä vähennetään

Joukkoliikenteen osuuden vahvistaminen hillitsee henkilöautosuorituksen kasvua ja vähentää siten päästöjä.

Mittarit:

- CO₂-raportti

2

5 KESKUSTIA
YLIOPISTO

DRIVE
KATU

YHTEISKUNNALLISET VAIKUTUKSET

Elinympäristö turvallisemmaksi ja terveellisemmäksi

ASIAKKUUDEN HALLINTA JA PALVELUKYKY

Henkilö- ja joukkoliikennepalvelujen käyttö helpommaksi

TALOUS

Joukkoliikennepalvelujen taso vastaa kysyntää

OSAAMINEN, UUDISTUMINEN JA TYÖKYKY

Joukkoliikenne positiiviseen nosteeseen

PROSESSIT JA RAKENTEET

Tavoitteiden toteuttaminen kustannustehokkaasti



Asiakaspalvelun laatua kehitetään

Kaupunkilaisten mahdollisuuksia saada tietoa itselleen soveltuvista joukkoliikenteen palveluista parannetaan. Lippujen hankinta tehdään mahdollisimman helpoksi. Laaditaan tiedotus- ja markkinointisuunnitelma ja joukkoliikenteen palveluista tiedotetaan laajasti ja monipuolisesti.

Mittarit:

Informaation saatavuus
Lippujen saatavuus
Tiedottaminen
Markkinointibudjetti

Joukkoliikenteen kehittämishankkeet ja haasteiden tunnistaminen

Alan uudet innovaatiot ja parhaat käytännöt hyödynnetään lappeenrantalaisessa joukkoliikenteessä. Seurataan yhteiskunnan, talouden ja väestön muutoksia ja arvioidaan niiden synnyttämiä tarpeita joukkoliikenteen kehittämiseen.

Mittarit:

Kehittämishankkeiden listaus ja tulosten vaikuttavuus
Kehittämishaasteiden tunnistaminen

Sujuvat matkaketjut

Paikallisen joukkoliikenteen reitit kytkeytyvät sujuvasti seutuliikenteeseen sekä junavuoroihin. Eri joukkoliikenteen muodot kytkeytyvät toimiviksi matkaketjuiksi. Raideliikenteen aikataulumuutoksia seurataan valppaasti ja niihin reagoidaan.

Mittarit:

Kokonaismatka-ajan kehitys
Raideliikenteen kehittämisen seuraaminen

3

5 KESKUSTIA
YLIOPISTO

DRIVE
CENTER

KIRKKOKATU

KSHF-787

YHTEISKUNNALLISET VAIKUTUKSET

Elinympäristö turvallisemmaksi ja terveellisemmäksi

ASIAKKUUDEN HALLINTA JA PALVELUKYKY

Henkilö- ja joukkoliikennepalvelujen käyttö helpommaksi

TALOUS

Joukkoliikennepalvelujen taso vastaa kysyntää

OSAAMINEN, UUDISTUMINEN JA TYÖKYKY

Joukkoliikenne positiiviseen nosteeseen

PROSESSIT JA RAKENTEET

Tavoitteiden toteuttaminen kustannustehokkaasti



Kaupungin rahankäyttö joukkoliikenteeseen ja henkilökuljetuksiin

Huolehditaan pitkäjänteisesti sovitun palvelutason edellyttämästä, kustannustehokkaasti hankitun joukkoliikenteen rahoituksesta. Sosiaali- ja koulutoimen kuljetuksia ohjataan avoimeen joukko- ja palveluliikenteeseen, jolloin kalliita erilliskuljetuksia tarvitaan vähemmän. Näillä säästöillä parannetaan avointa joukkoliikennettä.

Mittarit:

Kaupungin lipputuki matkaa kohden

Matkat suhteessa budjettivaroihin

Ostoliikenteen kustannukset matkaa kohden

Avoimen joukkoliikenteen kustannusten prosenttiosuus joukkoliikenteen sekä sosiaali- ja opetustoimen kuljetusten yhteenlasketuista kustannuksista

Taksa- ja lippupolitiikka

Taksa- ja lippujärjestelmä sovitetaan eri asiakasryhmien tarpeisiin ja varmistetaan eri käyttäjäryhmien maksujen oikeudenmukaisuus. Siirrytään taksavyöhykkeisiin ja tuetaan joukkoliikennettä hyvän palvelutason alueilla ensisijaisesti edullisten lipunhintojen, muilla alueilla liikennepalveluiden oston kautta. Asukastytyvääisyyttä mitataan.

Mittarit:

Asiakastytyvääisyys

Määrärahan kehitys

Eduskunnan päätökseen perustuvan ELYn määrärahan lisäksi tarvittava kaupungin määräraha suhteutetaan joukkoliikenteen tuotantokustannuksiin ja edellytettävään palvelutasoon. Määrärahoja tarkasteltaessa otetaan huomioon vaikutukset kaupungin kokonaistalouden kannalta, esimerkiksi yhdistämällä joukkoliikenteen ja opetustoimen kuljetusten rahoitus ja ohjaamalla kuljetuksia kustannustehokkaaseen avoimeen joukkoliikenteeseen.

Mittarit:

ELYn määrärahan taso

- palveluliikenteen osto
- paikallisliikenteen osto
- lipputuet (kaupunkikortti ja seutulippu)
- kehityshankkeet

Kaupungin määrärahan taso

- palveluliikenteen osto
- paikallisliikenteen osto
- lipputuet (kaupunkikortti ja seutulippu)
- kehityshankkeet

4

5 KESKUSTIA
YLIOPISTO

DRIVE
CENTER

KIRANOKATU

XHF-787

YHTEISKUNNALLISET VAIKUTUKSET

Elinympäristö turvallisemmaksi ja terveellisemmäksi

ASIAKKUUDEN HALLINTA JA PALVELUKYKY

Henkilö- ja joukkoliikennepalvelujen käyttö helpommaksi

TALOUS

Joukkoliikennepalvelujen taso vastaa kysyntää

OSAAMINEN, UUDISTUMINEN JA TYÖKYKY

Joukkoliikenne positiiviseen nosteeseen

PROSESSIT JA RAKENTEET

Tavoitteiden toteuttaminen kustannustehokkaasti



Asiakaspalvelun taso, liikennöitsijät, Matkahuolto, kaupungin neuvonta

Koko joukkoliikennealan asiakaspalvelutaitoja ja -asennetta kehitetään muun muassa koulutuksen keinoin. Luodaan asiakaspalaute- ja analysointijärjestelmä, johon kerätään keskitysti tieto asiakaspalautteista. Ongelmakohtiin puututaan ja positiivinen palaute kytketään palkitsemisjärjestelmiin. Kaupunki määrittelee vaadittavan palvelutason aina uuden sopimuskauden alkaessa.

Mittarit:

Reklamaatioiden määrä

Asiakaskyselyn tulokset

Nettikyselyiden tulokset

Kaluston laadun kehittäminen

Leveällä keskiovellä varustettu matalalattiainen kalusto varmistaa paikallisliikenteen esteettömyyden. Kalusto pidetään hyvässä kunnossa ja siistinä. Toimintavarmuus ja matkustusmukavuus varmistetaan määrittelemällä keskeiset kalustovaatimukset aina uutta sopimusta kilpailutettaessa. Vaatimusten noudattamista koko sopimuskauden ajan valvotaan.

Mittarit:

Kaluston sopimustenmukaisuus

Asiakaskyselyn tulokset

Kaupungin tuottamien palvelujen kehittäminen

Kaupunki huolehtii joukkoliikenteen käyttämien katujen, pysäkkien ja muun omalla vastuullaan olevan infrastruktuurin sekä tiedotuskanavien laadukkuudesta ja varmistaa liikennettä hoitaville yrityksille edellytykset korkeatasoisen palvelun tuottamiselle. Vaadittava taso määritellään aina ennen uuden sopimuskauden kilpailutusta.

Mittarit:

Hyvän palvelutason pysäkkien osuus kokonaismäärästä

Talvikunnossapito, palaute liikennöitsijöiltä

Joukkoliikennesivuilla kävijöiden määrä vuodessa

5

5 KESKUSTIA
YLIOPISTO

DRIVE
CENTER

KIRKANKATU

YHTEISKUNNALLISET VAIKUTUKSET

Elinympäristö turvallisemmaksi ja terveellisemmäksi

ASIAKKUUDEN HALLINTA JA PALVELUKYKY

Henkilö- ja joukkoliikennepalvelujen käyttö helpommaksi

TALOUS

Joukkoliikennepalvelujen taso vastaa kysyntää

OSAAMINEN, UUDISTUMINEN JA TYÖKYKY

Joukkoliikenne positiiviseen nosteeseen

PROSESSIT JA RAKENTEET

Tavoitteiden toteuttaminen kustannustehokkaasti



Liikenteen hankintaprosessit

Paikallisliikenne hankitaan kilpailuttamalla. Ostettavan liikenteen palvelu ja kalusto määritellään niin, että sovittu palvelutaso saavutetaan mahdollisimman kustannustehokkaasti. Sopimuskauti on niin pitkä, että liikennöitsijän oma kehityspanos voidaan hyödyntää ja että kaluston poistoaika on riittävä.

Mittarit:

Ostetun matkan hinta ja/tai kilometrihintasuhteessa aikaisempien vuosien indeksillä korjattuun kustannustasoon

Seuranta ja raportointi päätöksen tueksi

Palveluiden tuotantoa, laatua ja kustannuksia seurataan johdonmukaisesti ja tietoa hyödynnetään kehitystyössä.

Mittarit:

Tilastointi

Vuosiraportti

Kehitysprosessit

Joukkoliikennettä kehitetään hyödyntämällä analysoitua asiakaspalautetta ja seurantaraportteja sekä alan uusia innovaatioita. Uusien kehittymismahdollisuuksien ja havaittujen ongelmien pohjalta käynnistetään tehokkaasti tarvittavat toimenpiteet. Toimeenpantujen kehittämissankkeiden tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta seurataan.

Mittarit:

Toteutetut kehityshankkeet ja niiden vaikuttavuus matkustajamääriin ja kustannuksiin

Lappeenrannan joukkoliikennepolitiikka

Palvelutason määrittely alueittain

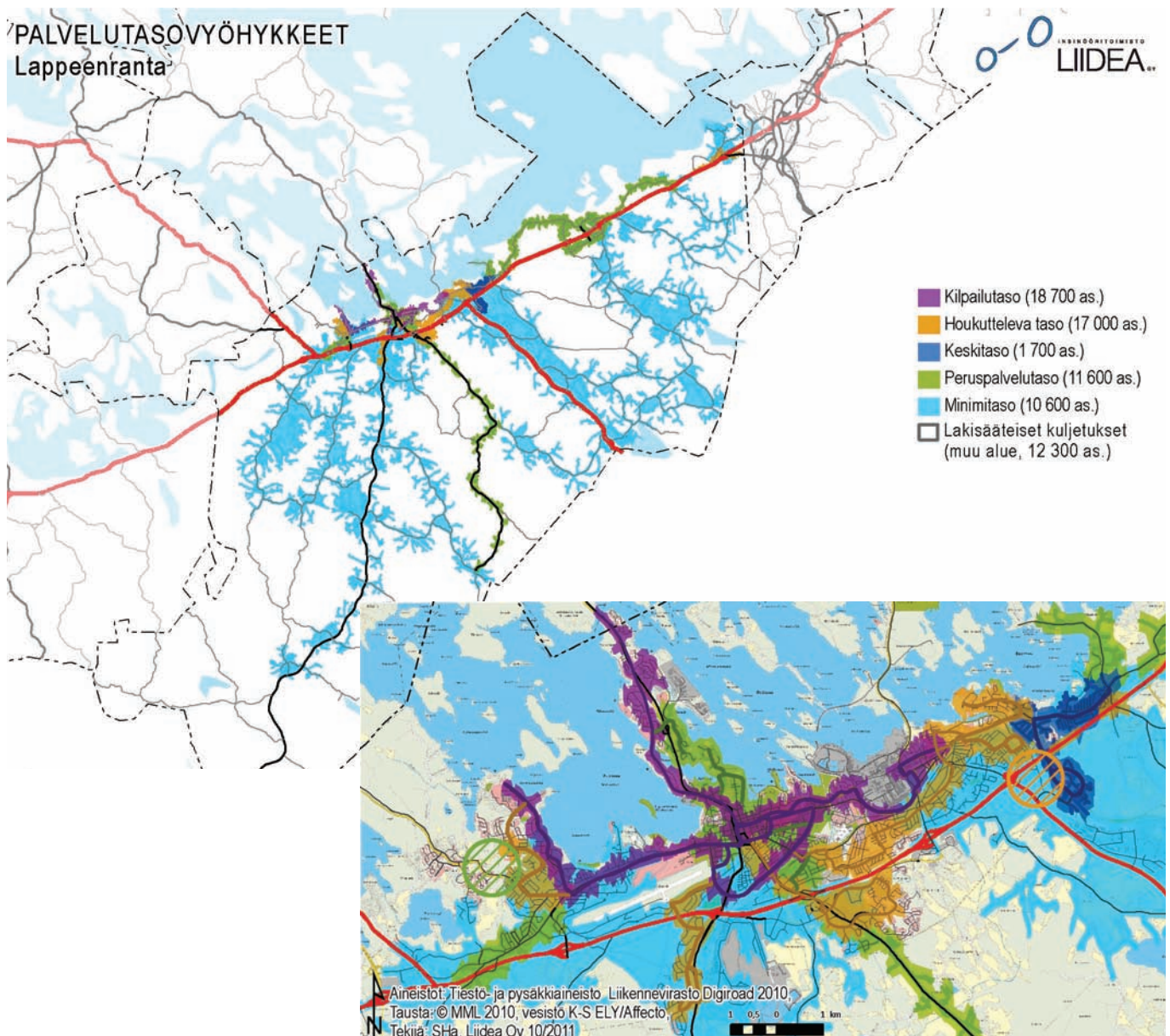
Vuoden 2014 aikana voimaan astuvaa palvelutasoa kuvaamaan on määritelty kuusiportainen asteikko, jossa luokkien määritelmät perustuvat Liikenneviraston ohjeisiin. Tässä ohjelmassa on esitetty tavoitteellinen suositus tasosta, mille viranomaisen pyrkii palvelua kehittämään. Toteutuva palvelutaso määrittyy käytettävissä olevien taloudellisten resurssien mukaan. Palvelutasomäärittely toimii liikenteen suunnittelun lähtökohtana.

Parhaan palvelutason (kilpailutaso) alueella joukkoliikenne tarjoaa aidon ja todellisen vaihtoehdon henkilöautolle. Joukkoliikenne on käytettävissä asi-

akkaan tarvitsemina aikoina ja matka-aika on kilpailukykyinen muihin vaihtoehtoihin verrattuna. Toiseksi paras eli houkutteleva taso on riittävän korkea lisätäkseen joukkoliikenteen käyttäjämääriä.

Keskitalon palvelu soveltuu hyvin useimpiin tarpeisiin. Peruspalvelu- ja minimitason alueilla joukkoliikenne turvaa lähinnä tasa-arvon edellyttämät kohtuulliset jokapäiväiset liikkumismahdollisuudet kansalaisille, joilla ei ole autoa käytettävissään. Palvelutasoalueiden ulkopuolella järjestetään ainoastaan lakisääteiset kuljetuspalvelut.

Kullekin palvelutasoluokalle on määritelty sekä määrällisiä että laadullisia palvelutasotavoitteita. Määräl-



Taulukko 1. Palvelutasoluokat ja niiden kuvaukset (Liikennevirasto)

PALVELUTASO-LUOKAT	KILPAILU-TASO	HOUKUTTELEVA TASO	KESKI-TASO	PERUSPALVELU-TASO	MINIMI-TASO	LAKISÄÄTEINEN TASO
Esimerkkejä käyttöympäristöistä	Keskisuuret ja suuret kaupunkiseudut ja yhteydet niiden lähikeskuksiin	Keskisuuret kaupunkiseudut, keskusten väliset yhteydet	Pienet ja keskisuuret kaupunkiseudut, keskusten väliset yhteydet	Pienet kaupungit, keskusten väliset yhteydet	Yhteydet kylistä kuntakeskukseen	Haja-asutusalue
Määritelmä	Todellinen vaihtoehto henkilöauton käytölle	Käyttökelpoinen vaihtoehto henkilöauton käytölle	Liikkumisvaihtoehto päivittäisiin kohteisiin	Vaihtoehtoisia yhteyksiä töihin, koulun ja asiointiin	Perusyhteydet töihin ja koulun, asiointi kahdesti viikossa	Ainoastaan lakisääteiset kuljetukset
Tavoite	Lisätä merkittävästi joukkoliikenteen kulkutapaosuutta	Saada uusia matkustajia joukkoliikenteeseen	Tarjota päivittäiset säännölliset liikkumismahdollisuudet	Tarjota mahdollisuus käyttää joukkoliikennettä arjen tarpeisiin	Turvata asiointimahdollisuudet	Hoitaa lakisääteiset kuljetukset

Taulukko 2. Palvelutason osatekijöiden raja-arvoja eri palvelutasoluokissa.

PALVELUTASON OSATEKIJÄ		KILPAILU-TASO	HOUKUTTELEVA TASO	KESKI-TASO	PERUSPALVELUTASO	MINIMI-TASO	LAKISÄÄTEINEN TASO
Liikennöinti-aika	Talvi: arkipäivä	6.00–23.00	6.00–22.00	6.00– 22.00	7.00–20.00	8.00–16.00	
	Talvi: lauantai	6.00–23.00	8.00–22.00	8.00–22.00	asiointiyhteys		
	Talvi: sunnuntai	6.00–23.00	9.00–22.00	10.00–22.00	liityntä kaukoliikenteeseen		
	Kesä: arkipäivä	6.00–23.00	6.00–22.00	6.00– 22.00	08.00 - 20.00	8.00–16.00	
	Kesä: lauantai	7.00–23.00	8.00–22.00	8.00–22.00	asiointiyhteys		
	Kesä: sunnuntai	9.00–23.00	9.00–22.00	10.00–22.00	liityntä kaukoliikenteeseen		
Vuoroväli	Talvi: ruuhka	10–20 min	15–30 min	30–60 min			
	Talvi: arkipäivä	15–30 min	30–60 min	60 min	Vainikkalan junien sekä koulu- ja asiointitarpeiden mukaisesti	1–2 vuoroa/ suunta kylien ja kuntakeskuksen välillä	
	Talvi: arki-ilta (klo 18–)	15–30 min	30–60 min	60–120 min	tarpeen mukaan		
	Talvi: lauantai	15–30 min	30–60 min	60–120 min	tarpeen mukaan		
	Talvi: sunnuntai	30 min	60 min	120 min	tarpeen mukaan		
	Kesä: ruuhka	15–30 min	30 min	60 min			
	Kesä: arkipäivä	15–30 min	30–60 min	60–120 min	Vainikkalan junien sekä koulu- ja asiointitarpeiden mukaisesti	1–2 vuoroa/ suunta kylien ja kuntakeskuksen välillä	
	Kesä: arki-ilta (klo 18–)	15–30 min	30–60 min	60–120 min	tarpeen mukaan		
	Kesä: lauantai	15–30 min	30–60 min	120 min	tarpeen mukaan		
	Kesä: sunnuntai	30–60 min	60–90 min		tarpeen mukaan		
Etäisyys pysäkille		300–500 m kävelyetäisyys	500–800 m kävelyetäisyys				
Kokonaismatka-aika		Korkeintaan 1,5 kertaa henkilöauton matka-aika (tai pp kaupunkioaloissa)					
Vaihtojen määrä		Enintään yksi, poikkeuksena liityntävaihdot tiheään säännölliseen liikenteeseen	Enintään yksi, poikkeuksena liityntävaihdot tiheään säännölliseen liikenteeseen	Vaihto sallittu	Vaihto sallittu		

Taulukko 3. Laadulliset palvelutasoluokat, tavoitearvot ja osatekijät.

PALVELUTASO- LUOKAT	KILPAILU- TASO	HOUKUTTE- LEVA TASO	KESKI- TASO	PERUSPALVE- LUTASO	MINIMI- TASO	LAKISÄÄTEI- NEN TASO
Täsmällisyys/ Luotettavuus	Sitovia aikataulupisteitä, häiriötiedotus		Sitovia aikataulupisteitä			
Informaatio	Keskitetty aikataulu- ja reitti-info netissä, (ajantasaiset) aikataulumonitorit terminaaleissa ja tärkeimmillä pysäkeillä, jaettavat aika- taulut, aikataulut pysäkeillä	Keskitetty aikataulu- ja reitti-info netissä, (ajantasaiset) aikataulumonitorit terminaaleissa, jaettavat aika- taulut, aikataulut tärkeimmillä pysäkeillä	Keskitetty aikataulu- ja reitti-info netissä, jaettavat aikataulut, aikataulut tärkeim- millä pysäkeillä	Keskitetty aikataulu- ja reitti-info netissä, jaettavat aikataulut		
Lippujärjestelmä	Monipuolinen yhteiskäyttöinen lippujärjestelmä koko matkaketjulla		Yhteiskäyttöinen lippujärjestelmä koko matkaketjulla			
Kalusto	Kaupunkimainen paikallisliikenne esteetön, selkeä valaistu linjakilpi, hiljaisena aikana myös pienkalusto			Normaali- tai pienkalusto, selkeä valaistu linjakilpi		
Linjaston selkeys	Helposti hahmo- tettavat reitit, yksilöivät linjatunnukset, runkolinjasto, vakiominuutti- aikataulut	Helposti hahmotettavat reitit, yksilöivät linjatunnukset, vakiominuuttiaikataulut		Helposti hahmotettavat reitit, yksilöivä linjatunnus tekstinä		
Infrastruktuuri	Ruuhkautumisen mukaan kaista- ja valoetuisuuksia, korkeatasoiset esteettömät terminaalit, keskeisillä pysäkeillä katos ja pyöräpaikoitus (runkolukitus), opastettu liityntä- pysäköinti tarpeen mukaan		Keskeisillä pysäkeillä katos ja pyöräpaikoitus (runkolukitus), liityntäpysäköinti tarpeen mukaan			
Markkinointi ja tiedotus	Imagon rakentaminen, mainonta, tiedotus ja seuranta					

lisiä tavoitteita ovat liikennöintiäika sekä vuoroväli. Lisäksi parhaimman palvelutason luokissa arvioidaan etäisyyttä pysäkille, vaihtojen määrää ja kokonaismatka-aikaa. Korkean palvelutason reiteillä suositetaan nopeita heilurilinjajoja. Etäisyyksiä pysäkeille minimoidaan koko kaupungin mittakaavassa suosi- malla maankäytön tehostamista pysäkkien läheisyy- dessä.

Laadullisia tavoitteita ovat täsmällisyys ja luotetta- vuus, aikatauluinformaation saatavuus ja laatu sekä lippu- ja taksajärjestelmän toimivuus. Kaluston osalta tavoitteita voidaan asettaa kaluston iän ja kunnon sekä esteettömyyden ja mm. lastenvaunujen kulje- tusmahdollisuuksien suhteen. Liikenneinfrastruktuu- rin osalta tarkastellaan muun muassa pysäkkien es- teettömyyttä ja joukkoliikenteen kaistajärjestelyjä ja liikennevaloetuisuuksia.

Lappeenrannan maantieteelliset alueet on ryhmitelty eri palvelutasoalueisiin nykytilanteessa sekä vision mukaisessa tavoitetilassa vuonna 2020.

Kilpailutussuunnitelma

Lappeenrannan kaupunki kilpailuttaa paikallisliiken- teensä erikseen laadittavan kilpailutussuunnitelman mukaisesti. Kilpailuttamissuunnitelman mukaan

- ostettavasta liikenteestä muodostetaan kustannus- tehokkaasti liikennöitäviä kokonaisuuksia
- pienten liikennöitsijöiden osallistuminen mahdol- listetaan hyväksymällä tarjousyhteenliittymät
- lähtökohtana on määritelty palvelutaso ja jouk- koliikennepoliittinen ohjelma
- tarjouspyynnössä tarkennetaan kalustolta ja pal- velulta edellytettävä vähimmäistaso
- etäkorttitekniikkaa hyödynnetään.

Taksa- ja lippupolitiikka

Taksa- ja lippupolitiikan tavoitteena on tukea joukkoliikenteen matkaosuuden kasvua erityisesti kilpailu- ja houkuttelevan tason alueilla, joissa on riittävä palvelutarjonta. Viimeistään vuonna 2014 otetaan käyttöön taksavyöhykkeet ja keskustavyöhykkeellä tasataksa sekä kerta- että sarjalipuissa. Paikallisliikenteessä siirrytään etäkorttitekniikan käyttöön, jolla lyhennetään pysäkkiaikoja. Lipputuotteissa huomioidaan kaikki ikäryhmät ja päivittäiskäyttäjien lisäksi myös aktiivisatunnaiskäyttäjät. Etenkin lasten, nuorten ja opiskelijoiden joukkoliikenteen käyttöä edistetään heille soveltuvilla lipputuotteilla. Tuen kohdistamisessa päätavoitteena on kokonaismatkustusmäärän kasvu.

Haja-asutusalueiden ostoliikenne

Peruspalvelu-, minimi- ja lakisääteisen palvelutason alueilla kaupungin tuki joukkoliikenteelle kohdistetaan määritetyn palvelutason ylläpitoon ostamalla markkinaehtoista liikennettä täydentävää tarjontaa. Tavoitteena on, että kaikki kaupungin ostama henkilöliikenne on kaikille avointa ja erilliskuljetuksien määrä minimoidaan. Ostoliikenteen kustannuksia hallitaan hyödyntämällä kutsuperusteista syöttöliikennettä ja yhdistämällä asiointiyhteyksiä koulukuljetuksiin.

Joukkoliikenteen määrärahat

Eduskunnan päätökseen perustuvan ELYn määrärahan ei oleteta ohjelmatyön kattamana ajanjaksona oleellisesti lisääntyvän. Liikennöintikustannusten kasvaessa tarvittavaan kaupungin määrärahaan kohdistuu korotuspaineita. Tavoitteeksi asetettu palvelutason nosto lisää edelleen kustannuksia lipputulosten lisääntymisestä huolimatta. Tätä voidaan kuitenkin kompensoida onnistuneella paikallisliikenteen kilpailutuksella.



Määrärahoja tulee tarkastella kaupungin kokonaistalouden kannalta. Kustannukset lakisääteisistä koulu- ja sosiaalitoimen kuljetuksista ovat merkittävästi suurempia kuin joukkoliikenteen tuki. Joukkoliikenteen kehittäminen lisää sen mahdollisuuksia hoitaa entistä suurempi osa lakisääteisistä kuljetuksista, ja siten aiheutuvat kustannussäästöt voivat kompensoida kasvaneen joukkoliikennetuen kustannukset. Kuljetusten organisointi aloitetaan koulutoimen kuljetuksista liittämällä mahdollisimman monet kuljetukset joukkoliikenteen piiriin. Jatkossa yhteistyö laajenee myös sosiaalitoimen kuljetuksiin.

Liikenteen ympäristövaikutukset

Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattaminen vähentää henkilöautoliikennettä ja siten kokonaispäästöjen määrää. Kaluston uusiutuessa vähäpäästöisten ajoneuvojen osuus kasvaa ja bussiliikenteen omat päästöt vähenevät. Reittien ja pysäkkien sijoittelun optimoinnilla sekä käyttämällä kulloinkin tarkoituksenmukaista kalustoa voidaan vähentää polttoaineen kulutusta.

Kaavoituksen ja tonttipolitiikan keinoin edistetään uusien asukkaiden ja toimintojen sijoittumista hyvien joukkoliikennedyhteyksien piiriin, jolloin asukkaista entistä suurempi osa voi korvata henkilöauton joukkoliikenteellä. Lisämatkustajia tavoitellaan vilkkaille reiteille, joilla liikennöinti on tehokasta ja ympäristöystävällistä. Uudet kaava-alueet kytketään nykyisen joukkoliikenteen piiriin siten, että alueille voidaan varmistaa hyvä palvelutaso heti rakentamisen käynnistyttyä.

Joukkoliikenteen kehittäminen

Lappeenrannassa seurataan aktiivisesti kaikkien joukkoliikennemuotojen kehitystä sekä väestön ja yhteiskunnan muutoksia tavoitteena kehittää joukkoliikennettä eri ikäisten ja eri elämäntilanteissa olevien kuntalaisten tarpeita vastaavaksi.

Joukkoliikenteen kehitysprosessissa hyödynnetään analysoitua asiakaspalautetta ja seurantaraportteja sekä alan uusia innovaatioita ja parhaita käytäntöjä. Uusien kehittymismahdollisuuksien ja havaittujen ongelmien pohjalta käynnistetään tehokkaasti tarvittavat toimenpiteet. Toimeenpantujen kehittämishankkeiden tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta seurataan.

Vuosittainen seuranta

Joukkoliikenteen kehitystä seurataan vuosittain tässä raportissa esitettyjen mittareiden avulla. Tulokset raportoidaan paikallisliikenteen vuosiraportissa. Vuosittain järjestetään joukkoliikennepoliittiseen ohjelmaan liittyvä yleisötilaisuus.



Yhteystiedot ja lisätietoja:

Liikenneinsinööri Birgitta Nakari
Lappeenrannan kaupunki
birgitta.nakari@lappeenranta.fi